

14: De Wierden centraal wonen complex

De Wierden ligt in Almere Haven, de eerste kern van Almere met zijn ronde vormen temidden van groen. Vormen die rechtstreeks voortkwamen uit de voorwaarde dat iedereen binnen een bepaalde afstand van openbaar vervoer en groen moest wonen.

Het centraal wonen complex is ontworpen door architect Thijs Gerretsen en bestaat uit twintig woningen en gemeenschappelijke voorzieningen. De woningen liggen aan een verbindende straat waar iedereen makkelijk aanspreekbaar is.

Brans Stassen, voormalig stedenbouwkundige van Almere en 'peetvader' van de stad: "In 1970 verscheen er een rapport over Zuid-Weststad van bureau van Klingeren (Almere had toen nog niet eens een naam!). Daarin staat het voornemen om de hele stad op te bouwen uit centraal wonen projecten, in plaats van huizen voor die typische saaie Nederlandse gezinnetjes met twee kinderen. Van Klingeren vond het veel interessanter als

opa en oma en de rest van de familie en vrienden ook deel uitmaakten van de gemeenschap.

Je hebt hier in de Hoekwierde je kleine privéhuysje met gemeenschappelijke faciliteiten die je nog niet eens in een hele luxe woning aantreft. Het is veel meer dan alleen maar architectuur, het is echt een bijzondere vorm van wonen. Gerretsen is een bevoegen architect. Toen de aannemer al aan het heien was en opeens bedacht dat er een sprong in de straat moest komen heeft hij ze met man en macht tegengehouden. Hij was ervan overtuigd dat de huizen op één lijn moesten blijven." En zo geschiedde het.

Architect Gerretsen woont zelf in het complex. Hoe is dat?

"Dat is een uitdaging, je hebt er zelf de lol van maar natuurlijk loop je daarmee ook risico's. Een hoop dingen zijn hier goed gelukt. Zeker de helft van de mensen neemt actief deel aan het gemeenschappelijke leven hier. De andere helft houdt zich een beetje afzijdig. Dat kan ook.

Ik denk dat het succes mede te danken is aan de grootte van het complex. Ik heb me destijds afgevraagd hoeveel mensen je kunt hebben zonder dat je het gevoel verliest dat het van jou is. Je moet nog aanspreekbaar zijn. Daarom is de juiste schaal van het complex van groot belang. Bij andere centraal wonen projecten is dat soms lastiger gebleken. Als je bijvoorbeeld per vijf huishoudens in een cluster bij elkaar woont rond een gemeenschappelijke keuken. Wij hebben hier die kleinste gemeenschappelijke trede overgeslagen, zodat het iets minder fijngevoelig wordt".

"Het collectieve programma werd casco opgeleverd. Toen zijn we heel hard aan het werk gegaan. De binnenwanden, de meubels, de trap; we hebben alles zelf ingevuld. Ik had het idee dat dit een band zou scheppen. Er zat ook vaart achter. Het leek me niet goed om te lang te wachten tot de kern van het geheel klaar zou zijn. We hebben met elkaar op een veiling een vleugel gekocht. Toen de zaal klaar was zijn we gelijk begonnen met koffieconcerten. In het begin, met de pioniers, moesten we hier echt onze plek maken en het ritselde van de initiatieven.

gebouw
De Wierden
centraal wonen
complex

adres
Hoekwiede 74 e.v.
Almere Haven

architect
Thijs Gerretsen

ontwerp
1982

oplevering
1984

Het leuke van deze woonvorm is de **gelaagdheid** in het toelaten van contacten. Door de keuken op de begane grond te plaatsen, aan de 'boulevard', en de woonkamer op de eerste etage, dus verder weg van het openbare gedeelte waar iedereen langskomt, krijg je een hele trits van collectieve ruimtes. De huizen liggen iets hoger zodat je privacy verkrijgt ten opzichte van de boulevard. Die 'truc' heb ik van Hertzberger geleerd: het aanbrengen van niveauverschillen.

Die gevoeligheid om met openbaar en privé om te gaan en die betrokkenheid, dat blijft me fascineren."

Het is opvallend dat de mensen die hier wonen zich heel bewust zijn van hun woonsituatie. Ze hebben erover nagedacht en weten erover te vertellen. **Voor hen is wonen een werkwoord.**

De woningen variëren in grootte: je hebt hier 2, 3, 4, en 5-kamerwoningen. De kleinere woningen zijn over het algemeen bereikbaar via de buitentrap en de balkon-galerij. In de gemeenschappelijke tuin groeit allerlei fruit (aalbes,

zwarte bes, appel, peer en kers) en is een jeu de boules bak en een schommel geplaatst.

"Voor mij was dat centraal wonen helemaal nieuw. Ik kwam op het groen af. Ik woonde in Amsterdam maar wilde echt buiten wonen. Ik zocht naar een **alternatief**, niet een gewoon huis. 'Haven' vind ik echt leuk, ook de winkels en Corrosia, waar op cultureel gebied veel gebeurt. Daarvoor ging ik toch nog veel naar Amsterdam maar dat wordt allengs minder", vertelt de oudste bewoonster van het complex die hier echter pas zeven jaar woont.

"Ik merk er heel weinig van, van die groep. Ik heb geen contact met ze. Af en toe hoor ik wat liederen en gezang, dat klinkt wel gezellig. Het is toch een beetje een gemeenschap op zichzelf. Er schijnt op vrijdag een café-avond te zijn. Ik zou wel eens langs willen gaan. Tot nu toch heb ik dat nog niet gedurfd. Het is ook niet echt uitnodigend waar wij tegen aankijken, die schuur of opslagplaats. Het is allemaal erg naar binnen gericht gebouwd", aldus een overbuurman.

Wat we hier delen is de tuin en de collectieve ruimte. Die huren we met elkaar. Dat gaat naar inkomen. Het collectief bevat wasmachines, een loods om te timmeren, een fietsenstalling en natuurlijk 'de ruimte', ideaal als je een feestje hebt of veel mensen te eten krijgt. Je ontmoet elkaar zonder verplichtingen. Het is een vrij veilige sociale omgeving. We hebben hier de koffie op zondagochtend en de kroeg op vrijdagavond. Bij toerbuurt

Ik heb me destijds afgevraagd hoeveel mensen je kunt hebben zonder dat je het gevoel verliest dat het van jou is.